

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

44. An vacet beneficium ob matrimonium contractum nulliter ex defectu consensûs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

menta illius doctrinæ n. 80. & seq. dum ait primò n. 80. pœnam illam amissionis beneficii jure non pendere neque à tacitâ illâ renunciatione, neq; ex incompatibilitate ex statu contrario statui beneficii validè impresso, sed ab attentatione talis status, & productione talis status ad aliquod esse de facto; dum enim matrimonium non declaratur nullum, etiamsi existeret impedimentum Canonicum, quia tamen haberet consensum, in quo consistit tota ejus formalitas seu forma, tenet mero jure, & inducit publicam honestatem. Dum secundò ait n. 80. & 81. non urgere, quòd dicitur, nullum reperiri textum inducentem hanc amissionem ipso jure, & pœnalia non esse extendenda; nam advertendum, rationem textus in c. 1. de Cleric. conjugat. non fundari super alio, quàm super incongruentia facti respectu status, quæ tam est in matrimonio de facto, quàm in matrimonio de jure; modò appareat de ejus formalitate ex consensu. Et pœnam ibi inductam non respicere aliud, quàm injuriam statui Clericali illatam: quin & ipsi Papæ per actum illum statui Clericali contrarium, ut ex textu dicto notat Cardin. in c. Joannes. n. 9. atque ita pœnam hanc non extendi à casu ad casum; cum militet semper eadem punitionis ratio (ubi autem viget eadem ratio, non dicitur casus comprehensus per extensionem, sed per intensionem. Lott. n. 83. juxta l. jura. ff. de LL. l. si liberum. c. de nuptiis &c.) ac propterea non attendi validitatem vel invaliditatem matrimonii, dum legislator magis consideravit factum, ex quo conturgit delictum, quàm juris effectum, ut Cardin. in Clem. 1. n. 2. de consang. & affin. & Felin. in c. ex tenore. n. 9. de rescrip. quin & (quod etiam directè oppugnare videtur doctrinam Garciz, & aliorum, consentium ignoranter bonâ fide contrahentem nulliter non privari ipso jure) Ecclesia (quæ aliàs de occultis seu internis non judicat) ex eo actu advertebat statui Clericali censet Clericum habere beneficium pro derelicto, & ideo illum tanquam transfugam dictâ pœnâ punit; licet enim conjugium posset esse honestum (idem est, dum nulliter contractum sine culpa ab insciente) electionem tamen meliorem deseruisse, transgressio est, ut inquit textus in c. 120. q. 3. Lott. n. 84. & 85.

4. Porro hic notandum, quòd etsi plures & communitus adhareant huic doctrinæ; nimirum vacare ipso jure beneficia ob matrimonium nulliter contractum, sive scienter sive inscienter; aliqui tamen eorum expectandam dicant sententiam declaratoriam facti, nisi factum sit adeò notorium, ut non esset expectanda declaratio. sic sentit S. Felicius decis. 15. apud Tond. p. 2. c. 5. §. 5. n. 22. ubi etiam n. 24. observat idem Tond. pariter ipso jure amitti quoque pensiones ob matrimonium nulliter contractum ob alium, quàm defectum consensûs. Nunc ergo relinquendo, vel potius præsciudendo ab illa doctrina Castrop. & Sanch. & supponendo tantisper hanc Lotterii doctrinam, aliorumque, hinc inde tamen eam variè modificantium, juxta illam respondendum in particulari, quare sit

Questio 44. An vacet beneficium ob matrimonium contractum nulliter ex defectu consensûs?

1. Respondeo primò: si defectus consensûs sit ex parte ipsius beneficiati, ob ejus v. g. amentiam, vel vim, aut etiam metum cadentem

in virum constantem, non vacant ejus beneficia nec ipso jure, nec per sententiam; quia nec matrimonium verè assumptum, nec verè attentatum assumere. Lott. loc. cit. n. 75. Barb. loc. cit. n. 18. Garc. p. 11. c. 8. n. 10. Sanch. loc. cit. d. 43. n. 7. Castrop. loc. cit. n. 12. Et est communis omnium; tam qui sequuntur doctrinam illam aliàs generalem Sanch. quàm qui contrariam sectantur viam.

2. Respondeo secundò: si defectus ille consensus sit ex parte beneficiati, utpote si sit & simulatè solum contentientis, vacant ipso jure ejus beneficia, ob attentatum matrimonium. Castrop. cit. n. 12. ex sententia & juxta doctrinam aliorum illorum auctorum, etsi ipse, ut vidimus, sentiat contrarium.

3. Respondeo tertio: si defectus consensus est ex parte mulieris, sive illa vi & metu compulsâ, vel etiam aliàs sitè contrahat, vel etiam ob amentiam similève impedimentum consensum liberum præbere nequeat, beneficiarius amittit ipso jure beneficium; quia undecunque demum ortus ille defectus consensus in muliere, ex parte Clerici de facto est matrimonium attentatum, & quidem culpabiliter, dum istum defectum scit Clericus. Castrop. cit. n. 12. ex mente aliorum illorum auctorum. Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 6. & id quidem conformius ad doctrinam illam generalem Lott. contra Garciam, qui quidè admittit prius, dum nimirum deest consensus ille ob vim vel metum: & n. 12. citat pro hoc Sayr. de cens. l. 6. c. 5. n. 13. Gigas de pens. q. 54. n. 10. Diaz &c. negat tamen n. 11. de altero; dum nimirum ille consensus deficit ob amentiam, eò quòd hoc sit perinde ac contrahere cum imagine aut dormiente, & citat pro hoc Gigas ubi ante. Rosiniac. de benef. c. 3. contra Sayr. Azor & alios. Porro notandum hic ex Tond. p. 2. c. 5. §. 2. n. 18. in fine; quòd etli consensus hic deficit, quando quis ex metu, aut non habens intellectum, contraxit, non tamen censetur defecisse, dum verè præstitus est; lex tamen illum annullat.

Questio 45. An vacet beneficium ob matrimonium contractum nulliter ex defectu atatis, eò quòd alterque, vel alteruter sit impubes, neque malitia suppleat intellectum, neque ut addit Azor. sint proximi pubertatis, qualis censetur, qui distat solum 6. mensibus à pubertate?

Respondeo: stante etiam de cetero sententiâ illâ Lotterii, si Clericus, esto, ipse sit pubes, contrahat, sive scienter, sive inscienter, cum impubere, etiam non secutâ copulâ, ut expressè addit Garc. non videtur adhuc ipso jure amittere beneficium, eò quòd talis contractus, etiam celebratus per verba de præfenti, ex juris interpretatione resolvatur in sponsalia de futuro, juxta c. univ. de sponsal. impub. in 6. omnes autem sentiant per sponsalia de futuro non vacare beneficium (& ut Castrop. licet diceretur matrimonium attentatum, dicta tamen vacatio non inducatur ob quamcunque attentationem, sed ob attentationem nullam inducentem obligationem) Castrop. loc. cit. n. 15. Azor. p. 2. l. 7. c. 16. q. 15. Garc. loc. cit. n. 20. & 21. citans insuper Diaz. in pract. crimin. c. 80. n. 6. Covar. 4. decretal. p. 2. c. 6. §. 3. n. 4. Juli. Clar. pract. l. 5. q. 73. n. 3. &c. contra Rotam. decis. 1. de sponsal. in antiq. Staph. de lit. grat. tit. de var. mod. var. modo. §. num. 9. Maudol. de atate minori. Decia. l. 7. c. 22.